

Sygn. akt VI U 1693/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant – st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2016 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołań U. K.

od decyzji Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w B. :

- z dnia 15 czerwca 2015 r. nr (...);

- z dnia 17 czerwca 2015 r. nr(...)

w sprawie: U. K.

przeciwko: Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w B.

o roczne rozliczenie emerytury

1) oddała odwołania;

2) zasądza od ubezpieczonego U. K. na rzecz Dyrektora Wojskowego Biura Emerytalnego w B. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

VI U 1693/15

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 15 czerwca 2015r. o rocznym rozliczeniu emerytury, w związku z osiągniętym przez ubezpieczonego U. K. w okresie od 1 marca 2012r. do 31 grudnia 2012r. przychodem, Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w B. – działając na podstawie art.40 i art.48 ust.2 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015r. poz.330) orzekł, że dokona potrącenia z tytułu wykonanego rozliczenia w wysokości: 10229zł 66gr.

W uzasadnieniu tej decyzji wojskowy organ rentowy wskazał, iż stosownie do powyższych przepisów oraz posiadanego oświadczenia o uzyskanych przez ubezpieczonego przychodach z tytułu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub pozarolniczej działalności gospodarczej ustalił, co następuje:

1. Uzyskany w 2012r. przychód z tytułu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub pozarolniczej działalności gospodarczej przekroczył 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia t.j. kwotę: 46409zł 40gr.

2. Wysokość przychodu możliwego do osiągnięcia, nie powodująca 25 % zmniejszenia świadczenia wynosiła 46409zł 40gr.

3. Zmniejszenie świadczenia przy rozliczeniu rocznym (max. 25 % rocznego świadczenia) wynosi: 7898zł 43gr.
4. Kwota pobranych, na poczet rozliczenia, zaliczek wynosi 0,00zł.
5. Ogółem kwota wynikająca z rozliczenia do potrącenia (pkt 3 – pkt 4) wynosi 7898zł 43 gr.
6. Odsetki liczone od dnia 1 stycznia 2013r. do dnia wystawienia decyzji wynoszą: 2331zł 23gr.
7. Inne uwagi: WBE naliczy dalsze odsetki ustawowe od kwoty wskazanej w pkt 5 za okres całkowitej spłaty wynikającej z rozliczenia rocznego t.j. od dnia następnego po wydaniu decyzji do dnia spłaty. Potrącenie zostanie zrealizowane po uprawomocnieniu się decyzji w wysokości do 50% świadczenia brutto.

Ponadto wojskowy organ rentowy poinformował ubezpieczonego, że istnieje możliwość nienaliczania dodatkowych odsetek, o których mowa w punkcie 7, poprzez dokonanie jednorazowej wpłaty nienależnie pobranego świadczenia wraz z odsetkami naliczonymi niniejszą decyzją w ciągu miesiąca, t.j. w okresie uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji na konto Wojskowego Biura Emerytalnego.

Decyzją nr (...) z dnia 17 czerwca 2015r. o rocznym rozliczeniu emerytury, w związku z osiągnięciem przez ubezpieczonego U. K. w 2014r. przychodem, Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w B. – działając na podstawie art.40 i art.48 ust.2 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. z 2015r. poz.330) orzekł, że dokonane potrącenia z tytułu wykonanego rozliczenia w wysokości: 10159zł 41gr.

W uzasadnieniu tej decyzji wojskowy organ rentowy wskazał, iż stosownie do powyższych przepisów oraz posiadanego oświadczenia o uzyskanych przez ubezpieczonego przychodach z tytułu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub pozarolniczej działalności gospodarczej ustalił, co następuje:

1. Uzyskany w 2014r. przychód z tytułu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub pozarolniczej działalności gospodarczej przekroczył 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia t.j. kwotę 59099zł.
2. Wysokość przychodu możliwego do osiągnięcia, nie powodująca 25 % zmniejszenia świadczenia wynosiła 59099zł.
3. Zmniejszenie świadczenia przy rozliczeniu rocznym (max. 25% rocznego świadczenia) wynosi: 9988zł 65gr.
4. Kwota pobranych, na poczet rozliczenia, zaliczek wynosiła: 0,00zł.
5. Ogółem kwota wynikająca z rozliczenia do potrącenia (pkt 3 – pkt 4) wynosi: 9988zł 65gr.
6. Odsetki liczone od dnia 1 kwietnia 2015r. do dnia wystawienia decyzji wynoszą 170zł 76gr.
7. Inne uwagi: WBE zaliczy dalsze odsetki ustawowe od kwoty wyliczonej w pkt 5 za okres całkowitej spłaty wynikającej z rozliczenia rocznego t.j. od dnia następnego po wydaniu decyzji do dnia spłaty. Potrącenie zostanie zrealizowane po zakończeniu potrąceń za lata biegle, w wysokości do 50 % świadczenia brutto.

Ponadto wojskowy organ rentowy poinformował ubezpieczonego, że istnieje możliwość nienaliczania dodatkowych odsetek, o których mowa w pkt 7, poprzez dokonanie jednorazowej wpłaty nienależnie pobranego świadczenia wraz z odsetkami naliczonymi niniejszą decyzją w ciągu miesiąca, t.j. w okresie uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji na konto Wojskowego Biura Emerytalnego.

Odwołanie od powyższych dwóch decyzji wniósł w imieniu ubezpieczonego U. K. jego pełnomocnik procesowy, domagając się ich uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego. W toku procesu pełnomocnik ubezpieczonego ostatecznie wniósł o zmianę zaskarżonych decyzji poprzez orzeczenie, że Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego nie dokona potrąceń przedstawionych w treści decyzji (e - protokół rozprawy k.59).

W uzasadnieniu powyższych żądań odwołujący się podał, że jest on członkiem Komponentu (...) zatrudnionym w celu wypełniania stanowiska w etacie pokojowym Grupy (...) (...) i z tego tytułu uzyskał przychód, który został ujęty w oświadczeniach przedłożonych organowi emerytalnemu, na podstawie których organ ten dokonał potrąceń określonych w decyzjach nr (...).

Ubezpieczony podnosił, że jest członkiem Personelu Cywilnego (...) (...) i w związku z tym mają w przedmiotowych sprawach zastosowanie przepisy umowy między (...) a (...) S. w (...) ((...)), dotyczącej (...) (...) ((...) (...)), elementu podporządkowanego Grupie (...) Łączności i (...) ((...)) dyslokowanego w (...) podpisanej w (...) dnia 17 września 2014r.

Ubezpieczony argumentował przy tym, że jeżeli obywatel polski z tytułu służby w (...) osiąga jakiegokolwiek wynagrodzenie, to nie stanowi ono dochodu w rozumieniu prawa podatkowego i tym samym, nie może być traktowane jako kategoria przychodu w rozumieniu prawa ubezpieczeń społecznych. Ponadto skarżący powołał się na treść (...) umowy między rządem (...) a (...) S. w Europie ((...)) dotyczącej (...) (...) ((...)), elementu podporządkowania grupie systemów łączności i informatyki (...) dyslokowanego w (...) podpisanej w (...) dnia (...), zgodnie z którym personel cywilny zwolniony jest z jurysdykcji sądu pracy państwa przyjmującego oraz przepisów prawa pracy i rozporządzeń państwa przyjmującego, w tym obejmujących krajowe programy emerytalne, ubezpieczenia socjalne i ubezpieczenia zdrowotne. Jednocześnie personel cywilny jest zwolniony od podatków od wynagrodzeń o dodatków wypłacanych jemu bezpośrednio przez (...). Zdaniem skarżącego przychody z tego tytułu nie mieszczą się w dyspozycji art.40 ust.1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

W odpowiedziach na odwołania Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w B. wnosił o ich oddalenie oraz o zasądzenie od ubezpieczonego na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu prezentowanego stanowiska wojskowy organ rentowy powołując się na brzmienie art.40a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy i ich rodzin, wskazał, że przepisy ust.1 i 2 – stosuje się również do emerytów osiągających przychód z tytułu działalności wykonywanej za granicą.

Wojskowy organ rentowy argumentował, że ogólną przesłanką brania pod uwagę przychodów, które wpływają na zawieszenie lub zmniejszenie emerytury/renty jest wykonywanie działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczeń – emerytalnego i rentowych. Istotne jest zatem nie to, czy dany świadczeniobiorca podlega obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniom społecznym, lecz fakt, że przychody uzyskiwane są z działalności objętej obowiązkiem ubezpieczenia, a przychód świadczeniobiorcy osiągany za granicą z tytułu działalności wymienionej w art.104 ust.1-2 wpływa na zawieszenie lub zmniejszenie emerytury bądź renty (art.104 ust.3).

Dyrektor (...) w B. powołał się na stanowisko jakie w tej kwestii zajął Dyrektor (...), który w swoim piśmie z dnia 29 lutego 2012r., nr (...) wskazał, że „za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego uważa się stosownie do art.104 ust.2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności. Przepisy cytowanego art.104 ust.2 stosuje się również do emerytów i rencistów osiągających przychód z tytułu działalności wykonywanej za granicą. Nie ma znaczenia fakt nieopłacenia składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce od wykonywanej za granicą działalności. Istotnym jest wykonywanie za granicą takiej działalności, która w Polsce podlegałaby ubezpieczeniu społecznemu”.

Przychodem zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 2000 Nr 14 poz. 176 z późn. z.m.) są wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężna świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Świadczeniobiorca osiągający przychody jest zobowiązany do przedłożenia do Wojskowego Biura Emerytalnego dokumentu potwierdzającego faktycznie osiągnięty przychód. Dokument potwierdzający przychód powinien być wystawiony przez pracodawcę lub inny podmiot właściwy do jego wystawienia w myśl ustawodawstwa danego państwa i przedłożony w oryginale.

W przypadku braku możliwości przedłożenia stosownego dokumentu, zainteresowany przedkłada oświadczenie o wysokości osiągniętego przychodu, na podstawie którego wojskowy organ emerytalny dokonuje rocznego rozliczenia świadczenia.

Sprawa o sygn. akt VI U 1694/15 z odwołania ubezpieczonego od decyzji nr (...) z dnia 17 czerwca 2015r. została połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą niniejszą o sygn. akt VI U 1693/15.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Odwołujący się U. K. jest emerytem wojskowym od dnia 1 kwietnia 2011r. W 2011r. został on zatrudniony w (...) (...) i z tego tytułu w okresie od 1 marca 2012r. do 31 grudnia 2012r. oraz w roku 2014 osiągnął przychody w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego wynagrodzenia.

(okoliczności niesporne, potwierdzone dowodami z odpisów dokumentów w nadesłanych przez organ rentowy odpisach akt spraw, w których wydano zaskarżone decyzje, w tym: odpis decyzji z dnia 18 sierpnia 2011r., przyznającej ubezpieczonemu emeryturę wojskową, oświadczenie ubezpieczonego o osiągnięciu przychodu z dnia 9 czerwca 2015r.)

Spór w rozpoznawanych sprawach dotyczył nie okoliczności faktycznych, lecz prawa – w szczególności czy przychody uzyskiwane przez ubezpieczonego w powyższych okresach z tytułu zatrudnienia w (...) (...) powinny zostać uwzględnione przy rocznych rozliczeniach jego emerytury wojskowej.

Rozważania w tej kwestii należy rozpocząć od tego, iż zgodnie z art.40 ust.1 i 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (t.j. Dz. U. z 2015r. poz.666 ze zm.) w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, emerytura lub renta inwalidzka ulega zmniejszeniu na zasadach określonych w przepisach art.104 ust.1a – 6, ust.8 pkt 1 i 2 oraz ust.9 i 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie więcej jednak niż o 25% wysokości tej emerytury lub renty inwalidzkiej, z zastrzeżeniem ust.2 i 3.

W razie osiągnięcia przychodu, określonego w ust.1, w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu statystycznego, kwota emerytury lub renty inwalidzkiej ulega zmniejszeniu o 25% jej wysokości.

Z kolei art.104 ust.1, ust.1a, ust.2 i ust.3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r. poz.748 – t.j.) prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu, na zasadach określonych w ust.3 – 8 oraz w art.105, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust.2 oraz z tytułu służby wymienionej w art.6 ust.1 pkt 4 i 6.

Dla emerytów i rencistów prowadzących pozarolniczą działalność za przychód, o którym mowa w ust.1, przyjmuje się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych.

Za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust.1, uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie pozarolniczej działalności, z uwzględnieniem ust.3.

Przepisy ust.1 i 2 stosuje się również do emerytów i rencistów osiągających przychód z tytułu działalności wykonywanej za granicą.

Takie rozwiązanie prawne jak w art.104 ust.3 ustawy emerytalnej było przyjęte już w art.65 ustawy z 23 stycznia 1968r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz.6 ze zm.). Przepisy wykonawcze do tej ustawy przewidywały zawieszenie prawa do emerytury w przypadku pobytu emeryta za granicą, jeśli osiągał tam zarobki lub dochody (§ 1, §9, § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z 9 stycznia 1969r. w sprawie zawieszania prawa do emerytury lub renty - Dz. U. Nr 3, poz.16), odnosiło się ono również do emerytur górniczych (§ 10 rozporządzenia Rady Ministrów z 2 kwietnia 1977r. w sprawie zawieszania prawa do emerytury lub renty Dz. U. Nr 11, poz.46 ze zm. w związku z art.10 ust.3 ustawy z 28 maja 1957r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin Dz. U. z 1968r. Nr 3, poz.19 ze zm.). Już wówczas nie miało znaczenia, czy zatrudnienie lub działalność za granicą były objęte ubezpieczeniem społecznym w Polsce oraz to, czy zarobki lub dochód z tytułu zatrudnienia za granicą podlegały opodatkowaniu w Polsce.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie.

Bezspornym jest, iż odwołujący jest zatrudniony w (...) (...) jako pracownik (...) (...) (...). Warunki zatrudnienia na zajmowanym przez niego stanowisku reguluje umowa z dnia 17 września 2014r. zawarta między R. (...) a (...) S. w Europie dotyczącej stacjonowania, statusu prawnego i wsparcia(...) (...), elementu podporządkowania grupie systemów łączności i informatyki (...) ((...)) dyslokowanego w (...).

W ocenie Sądu Okręgowego okoliczność niepodlegania ubezpieczonego polskiemu systemowi ubezpieczeń społecznych oraz zwolnienia osiąganych przez niego dochodów z podatku dochodowego od osób fizycznych nie oznacza, iż - w razie przekroczenia przez niego przychodu z tytułu zatrudnienia w(...) (...) o 130% przeciętnego wynagrodzenia - pobierane przez niego świadczenie emerytalne nie ulegnie zmniejszeniu. Zgodnie z treścią przepisu art.104 ust.3 ustawy FUS: przepisy ust.1 i 2 stosuje się również do emerytów i rencistów osiągających przychód z tytułu działalności wykonywanej za granicą.

Należy zauważyć, iż ogólną przesłanką brania pod uwagę przychodów, które wpływają na zawieszenie lub zmniejszenie emerytury/renty jest wykonywanie działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczeń – emerytalnego i rentowych. Istotne jest zatem nie to, czy dany świadczeniobiorca podlega obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniom społecznym, lecz fakt, że przychody uzyskiwane są z działalności objętej obowiązkiem ubezpieczenia, a przychód świadczeniobiorcy osiągany za granicą z tytułu działalności wymienionej w art.104 ust.1 – 2 wpływa na zawieszenie lub zmniejszenie emerytury bądź renty (art.104 ust.3).

W przypadku, gdy emeryt lub rencista osiąga przychód za granicą w państwie, z którym Polskę łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych (tzw. państwie umownym, tj. w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Islandii, Norwegii, Liechtensteinie, Szwajcarii, USA, Kanadzie, Australii, Korei Płd., Macedonii, Chorwacji Serbii, Czarnogórze, Bośni i Hercegowinie) – przy rozliczeniu emerytury lub renty przyjmuje się przychód w wysokości faktycznie osiągniętej, udokumentowanej zaświadczeniem pracodawcy lub innego podmiotu, właściwego w myśl ustawodawstwa państwa, w którym osiągnął ten przychód.

W przypadku USA jest to obowiązująca od dnia 1 marca 2009r. umowa o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisana w W. dnia 2 kwietnia 2008r. (Dz. U. z 2009r. Nr 46, poz.374) oraz porozumienie administracyjne w sprawie stosowania umowy o zabezpieczeniu społecznym między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, podpisane w W. dnia 2 kwietnia 2008r. (Dz. U. z 2009r. Nr 46, poz.376).

Natomiast przychodem, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000r. nr 14, poz.176 z późn. zm.) są wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężna świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy wysokość została z góry ustalona, a ponadto

świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Świadczeniobiorca osiągający przychody jest zobowiązany do przedłożenia w Wojskowym Biurze Emerytalnym dokumentu potwierdzającego faktycznie osiągnięty przychód. Dokument potwierdzający przychód powinien być wystawiony przez pracodawcę lub inny podmiot właściwy do jego wystawienia w myśl ustawodawstwa danego państwa i przedłożony w oryginale.

W przypadku braku możliwości przedłożenia stosownego dokumentu, zainteresowany przedkłada oświadczenie o wysokości osiągniętego przychodu, na podstawie którego wojskowy organ emerytalny dokonuje rocznego rozliczenia świadczenia.

Ubezpieczony, co jest niesporne w sprawie, złożył oświadczenie w organie rentowym, że od 2011r. osiąga przychód z tytułu umowy zawartej z (...) w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego wynagrodzenia (k. 18 akt spraw dotyczących rozliczenia emerytur ubezpieczonego za okresy, objęte zaskarżonymi decyzjami).

Kwestią kwalifikowania przychodu emeryta osiąganego za granicą i jego wpływu na wysokość pobieranego świadczenia emerytalnego zajmował się Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 13.09.2013r. w sprawie I UK 76/13 (OSNP 2014/6/88), w którym wypowiedział pogląd, zgodnie z którym zarobek emeryta z tytułu zatrudnienia w Niemczech stanowi przychód z tytułu działalności wykonywanej za granicą, który wpływa na zawieszenie lub zmniejszenie jego emerytury w Polsce (art.104 ust.1, 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2013r., poz.1440 ze zm.) W uzasadnieniu tego wyroku stwierdzono, że „art.104 ust.3 ustawy emerytalnej, który wcale nie wymaga, iżby przynosząca przychód działalność wykonywana za granicą podlegała ubezpieczeniom społecznym, obowiązkowym albo dobrowolnym w Polsce. Regulacja dotycząca zawieszenia lub zmniejszenia emerytury ze względu na osiąganie przychodu ma samodzielne znaczenie na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, a w tym przypadku w odniesieniu do prawa do emerytury. Świadczenie z ubezpieczenia społecznego, jakim jest emerytura, wynika z potrzeby ubezpieczenia ryzyka niemożności zarobkowania ze względu na mniejszą zdolność do pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego. Świadczenie emerytalne w systemie powszechnych ubezpieczeń społecznych może być zawieszane albo zmniejszone, gdy emeryt osiąga dochody z określonej pracy lub działalności. Sąd Najwyższy wskazał ponadto, że takie rozwiązanie prawne, jak w art.104 ust.2 ustawy emerytalnej, nie stanowi żadnego novum w polskim systemie emerytalnym. Było przyjęte już w ustawie z 23 stycznia 1969r. w powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz.6 ze zm.) – art.65. Już wówczas nie miało znaczenia, czy zatrudnienie lub działalność za granicą były objęte ubezpieczeniem społecznym w Polsce oraz to, czy zarobki lub dochód z tytułu zatrudnienia za granicą podlegały opodatkowaniu w Polsce.” Ponadto Sąd Najwyższy w tym judykacie zwrócił uwagę na to, że aktualnie emeryt w przypadku wyjazdu za granicę nie traci prawa do wypłaty świadczenia (art.132 ustawy emerytalnej), jednak nadal nie jest obojętne czy za granicą osiąga przychód z tytułu działalności lub zatrudnienia. W odniesieniu do emerytów i rencistów osiągających przychód z tytułu działalności wykonywanej za granicą ustawa emerytalna nie wprowadza, jak zaznaczył Sąd Najwyższy, zastrzeżenia, że znaczenie ma tylko działalność podlegająca obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w Polsce. Gdyby przyjąć takie zastrzeżenie, to regulacja z art.104 ust.3 ustawy emerytalnej byłaby w istocie bezprzedmiotowa, albowiem zatrudniony za granicą z reguły podlega ubezpieczeniu społecznemu w kraju, w którym pracuje, na zasadzie wyłączności ubezpieczenia społecznego kraju, w którym świadczy pracę. Na takiej zasadzie oparta jest koordynacja systemów ubezpieczenia w Unii Europejskiej. O ubezpieczeniu społecznym co do zasady decyduje prawo kraju zatrudnienia (art.11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego Dz. U. UE.L. 2004.166.1.). Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że regulacji z art.104 ust.3 ustawy emerytalnej nie można zawęzić jednak tylko do dochodów z tytułu zarobkowania w krajach Unii Europejskiej, bo zgodnie z treścią art.104 ust.3 ustawy emerytalnej, przepisy ust.1 i 2, czyli o zawieszeniu lub zmniejszeniu świadczenia mają zastosowanie do emerytów i rencistów osiągających wszelkie przychody z tytułu działalności wykonywanej za granicą. Podobne poglądy wyraził Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 5.01.2012r. w sprawie III AUa 880/11 (LEX nr 1221178). Sąd ten uznał, że „przychód osiągnięty przez emeryta lub rencistę z tytułu zatrudnienia wykonywanego za granicą, jest uwzględniony przy ocenie, czy zachodzą

podstawy do zawieszenia lub zmniejszenia świadczenia bez względu na to, czy według ustawodawstwa państwa, w którym został uzyskany, świadczeniobiorca podlegałby ubezpieczeniu społecznemu”. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Apelacyjny podkreślił, że użyte w przepisie ustępu 1 art. 104 ustawy emerytalnej sformułowanie „w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust.2 oraz z tytułu służby wymienionej w art.6 ust.1 pkt 4 i 6”, nie oznacza konieczności podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu omawianej działalności, a jedynie rodzaj działalności, co do zasady podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Doprecyzowanie tego pojęcia zawarte jest w ustępie 2, stanowiącym, że za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust.1, uważa się zatrudnienie, służbę lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie poza rolniczej działalności, z uwzględnieniem ust.3, tzn. z uwzględnieniem osiągnięcia przychodu z tytułu działalności wykonywanej za granicą.”

Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym niniejsze sprawy podziela powyższą wykładnię, uznając że jest ona adekwatna także do ustalonych wyżej stanów faktycznych.

Odnosząc się do zarzutu ubezpieczonego, iż nie podlega on ustawodawstwu polskiemu na podstawie art.6.2 umowy między (...)a (...) S. w Europie dotyczącej stacjonowania, statusu prawnego i wsparcia (...) (...), elementu podporządkowania grupie systemów łączności i informatyki (...) ((...)) dyslokowanego w (...) Sąd Okręgowy stwierdza, iż zarzut ten także nie zasługiwał na uwzględnienie. Cytowane postanowienie umowy z dnia 17.09.2014r. stanowi, że personel (...)będzie zwolniony z jurysdykcji sądu pracy Państwa Przyjmującego oraz przepisów prawa pracy i rozporządzeń Państwa Przyjmującego, w tym obejmujących krajowe programy emerytalne, ubezpieczenia socjalne i ubezpieczenia zdrowotne. Personel (...) będzie zwolniony z podatków od wynagrodzeń i dodatków wypłacanych jemu bezpośrednio przez (...). Powyższe postanowienia mają zastosowanie niezależnie od narodowości.

Wyłączenie personelu (...) spod jurysdykcji polskiego państwa zawarte w art.6 ust.2 cytowanej umowy pomiędzy Polskim R. a (...) rozumieć należy jako zwolnienie dochodów ubezpieczonego U. K., stanowiących wynagrodzenie ze stosunku prawnego pomiędzy nim a (...), z obciążeń i danin publicznych, które – gdyby zastosowanie miały polskie przepisy – obciążałyby te dochody. A zatem ubezpieczonemu przysługuje jedynie zwolnienie przychodów z tytułu kontraktu z (...) od podatku dochodowego oraz oskładkowania tych przychodów. Postanowienia powyższe statuuja zasadę autonomii, wyłączenia stosunku prawnego (umowy o pracę, kontraktu) pomiędzy personelem (...) a (...) spod wszelkich regulacji państwa polskiego w zakresie tego typu stosunków. Jest to zatem zwolnienie przedmiotowe, a nie podmiotowe. To nie osoby zatrudnione przez (...) zwolnione są spod jurysdykcji polskiej obejmującej „ubezpieczenia socjalne” – zwolnienie to bowiem dotyczy jedynie dochodów przez te osoby osiągniętych. Zresztą wprost taki właśnie sens wynika z ust.5.1 Artykułu V Umowy pomiędzy (...) a (...) dotyczącej ustanowienia i wsparcia Centrum Szkolenia S. Połączonych (...) na terytorium (...) z dnia 13.04.2005r., której rozwinięciem jest umowa z października 2014r.

A zatem nie sposób uznać, żeby umowa zawarta pomiędzy (...) a (...) w art.6 ust.2 formułowała immunitet powoda, wyłączający możliwość stosowania wobec niego jakichkolwiek przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych, w tym tych, które dotyczą pobieranego przez niego w ramach polskiego systemu zabezpieczenia społecznego, którego powód był i jest członkiem, świadczenia emerytalnego. Ten zapis umowy ma zastosowanie wyłącznie w kontekście stosunku prawnego łączącego powoda z (...), nie ma i nie może mieć natomiast zastosowania co do stosunku prawnego z zakresu ubezpieczeń społecznych łączącego powoda z wojskowym organem rentowym.

W związku z tym powód, jako polski emeryt, zobowiązany jest, osiągając przychód z innego niż emerytura tytułu, składać co rok temu organowi rentowemu oświadczenie w przedmiocie osiągniętych dochodów, tak jak każdy inny emeryt wojskowy, który poza emeryturą osiąga jeszcze inny przychód. Zresztą obowiązku tego nie neguje samo dowództwo (...) (pismo z dnia 24.04.2015r. w aktach spraw dotyczących rozliczenia emerytury powoda k.9-11).

Dodatkowo podkreślić należy w tym miejscu, że inna interpretacja zapisu umownego stałaby w sprzeczności z konstytucyjną zasadą równości obywateli wobec prawa (art.32 Konstytucji) i zasadą równego traktowania wszystkich ubezpieczonych (art.2a ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych).

Przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stoją bowiem na gruncie równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, a zasada równego traktowania dotyczy w szczególności warunków objęcia systemem ubezpieczeń społecznych, obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne; obliczania wysokości świadczeń; okresu wypłaty świadczeń a także zachowania prawa do świadczeń (art.2a ustawy systemowej). Ponadto przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych mają charakter norm bezwzględnie obowiązujących.

Sytuacja, w której pewna grupa osób, charakteryzujących się tą samą cechą relewantną – tutaj emerytów wojskowych, zatrudnionych w strukturach (...) wyłączona zostałaby spod regulacji, która prowadzi do obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, przy ziszczeniu się określonych w ustawie okoliczności – naruszałaby interes publiczny poprzez łamanie zasady równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, a tym samym godziłaby w konstytucyjną zasadę równości obywateli wobec prawa (art.32 Konstytucji).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴ § 1 K.p.c. oddalił odwołania orzekając o kosztach zastępstwa prawnego na podstawie art.98 § 1 i § 3 oraz art.99 K.p.c. w związku z § 11 art.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych... (t. j. Dz. U. z 2013r. poz.490 z późn. zm. – w brzmieniu obowiązującym do 31 lipca 2015r. i sprzed nowelizacji dokonanej rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015r. – Dz. U. z 2015r., poz.1079). W każdej z rozpoznawanych spraw wynagrodzenie pełnomocnika strony wygrywającej spór ustalone zostało według stawek minimalnych.